

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent: CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 770 din 24 august 2005

HOTĂRÂREA
CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI
din 30 septembrie 2003
în cauza Todorescu împotriva României
(Cererea nr. 40.670/98)
Strasbourg, 30 septembrie 2003

În cauza Todorescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a II-a), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii J.-P. Costa, președinte, A. B. Baka, Gaukur Jorundsson, L. Loucaides, C. Bîrsan, M. Ugrekhelidze, doamna A. Mularoni, judecători, și doamna T.L. Early, grefieră adjunctă de secție,

după deliberările ce au avut loc în Camera de consiliu la 9 septembrie 2003, pronunța hotărârea următoare, adoptată la această dată:

PROCEDURĂ

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 40.670/98, îndreptată împotriva României, prin care doi cetățeni ai acestui stat, domnul Ioan Todorescu, de cetățenie română, și doamna Letiția Todorescu, de cetățenie austriacă (*reclamanții*), au sesizat Comisia Europeană a Drepturilor Omului (*Comisia*) la data de 12 septembrie 1997, în temeiul fostului art. 25 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul B. Aurescu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanții se plâng în substanță de faptul că refuzul Curții Supreme de Justiție (denumită în continuare C.S.J.) de a recunoaște instanțelor competența de soluționare a unei acțiuni în revendicare este contrar art. 6 alin. 1 din Convenție. În plus, ei se plâng de faptul că Hotărârea din 1 octombrie 1996 a C.S.J. a adus atingere dreptului lor la respectarea proprietății, astfel cum este recunoscut de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție. Reclamanții susțin, de asemenea, că nu le-a fost respectat dreptul la respectarea vieții private,

așa cum este prevăzut de art. 8 din Convenție, întrucât prin efectul confiscării apartamentului lor au fost privați de domiciliu în România. În fine, ei se plâng de încălcarea dreptului lor la libertatea de circulație, prevăzut de art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, confiscarea fiind motivată de refuzul lor de a se întoarce în România.

4. Cererea a fost transmisă Curții la 1 noiembrie 1998, data intrării în vigoare a Protocolului nr. 11 la Convenție (art. 5 alin. 2 din Protocolul nr. 11 la Convenție).

5. Cererea a fost repartizată primei secții a Curții (art. 52 alin. 1 din regulament). În cadrul acestei secții, camera desemnată să examineze cererea [art. 27 alin. 1 din Convenție] a fost constituită potrivit art. 26 alin. 1 din regulament.

6. La data de 1 noiembrie 2001 Curtea a modificat structura secțiilor sale (art. 25 alin. 1 din regulament). Cererea a fost repartizată celei de-a doua secții a Curții, astfel reorganizată (art. 52 alin. 1 din regulament).

7. Atât reclamanții, cât și Guvernul au depus observații scrise cu privire la fondul cauzei (conform art. 59 alin. 1 din regulament).

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

8. Reclamanții sunt născuți în anul 1930, respectiv în anul 1934, și își au domiciliul în Viena, Austria

9. La data de 18 februarie 1975, în urma unui contract de schimb încheiat între BTĐ și BC, reclamanții au devenit proprietarii unui apartament cu 5 camere și al terenului aferent, situate în București.

10. La data de 9 august 1988, statul a confiscat imobilul reclamanților în baza Decretului nr. 223/1974 care prevedea confiscarea bunurilor aparținând persoanelor care, plecate fiind în străinătate, nu se întorceau în România în termenele prevăzute.

A. Prima acțiune în revendicare

11. În anul 1992, reclamanții au introdus o acțiune în revendicare îndreptată împotriva Primăriei Municipiului București și a întreprinderii C., care administra imobilele aparținând statului. În fața Judecătoriei Sectorului 5 București ei au arătat că sunt proprietari ai unui apartament situat în București, care fusese confiscat în baza Decretului nr. 223/1974, cu motivarea că în anul 1987, după un sejur în străinătate, ei nu se mai întorseseră în România, cu toate că viza lor de ieșire din țară expirase. Ei au susținut că Decretul nr. 223/1974 nu era aplicabil în cazul lor, deoarece ei nu refuzaseră să se întoarcă în România, ci primul reclamant lucra din anul 1972 în Viena, în calitate de funcționar al Agenției Internaționale de Energie Atomică. După ce a admis o cerere de intervenție a unui locatar al apartamentului, C.F., prin Sentința din 25 mai 1993, instanța a respins acțiunea reclamanților. Instanța a considerat că Decretul nr. 223/1974 a fost aplicat în mod legal, avându-se în vedere că, deși viza lor de

ieșire din țară expirase la 31 ianuarie 1987, reclamanții nu se întorseseră în România pentru a îndrepta această situație.

12. La o dată neprecizată reclamanții au introdus apel la Tribunalul București. Prin Decizia din 18 ianuarie 1994 Tribunalul București a casat Sentința din 25 mai 1993 și a admis acțiunea reclamanților. Instanța a constatat că, în virtutea convenției privind înființarea Agenției Internaționale de Energie Atomică, ratificată de România, funcționarii acestei instituții nu erau obligați să dețină o viză de ieșire din țară, dat fiind statutul lor de funcționari ai Națiunilor Unite. În plus, instanța a apreciat că Decretul nr. 223/1974 este contrar art. 36 din Constituția română din anul 1965, în vigoare la acel moment, precum și art. 480 și 481 din Codul civil, care protejează dreptul de proprietate. Prin urmare, tribunalul a constatat ilegalitatea confiscării apartamentului reclamanților și a dispus autorităților să restituie apartamentul.

13. Prin Decizia din 17 iunie 1994 Curtea de Apel București a respins ca neîntemeiat recursul introdus de C.F. Astfel, Decizia din 18 ianuarie 1994 a Tribunalului București a devenit definitivă.

B. Recursul în anulare

14. La o dată neprecizată, procurorul general al României a promovat la C.S.J. un recurs în anulare, pe motiv că judecătorii și-au depășit competențele atunci când au examinat legalitatea aplicării Decretului nr. 223/1974.

15. Prin Decizia din 1 octombrie 1996 C.S.J. a admis recursul în anulare, a casat hotărârile din 25 mai 1993, 18 ianuarie 1994 și 17 iunie 1994 și a respins acțiunea în revendicare a reclamanților. C.S.J. a constatat că apartamentul revendicat a devenit proprietatea statului în aplicarea dispozițiilor Decretului nr. 223/1974. Instanța a apreciat că instanțele nu sunt competente să examineze aspectul referitor la conformitatea acestui decret cu Constituția din anul 1965, o asemenea atribuție aparținând doar puterii legislative.

C. Acțiunea în restituire în temeiul Legii nr. 112/1995

16. La data de 1 noiembrie 1996 apartamentul litigios a format obiectul unui contract de vânzare-cumpărare între stat și locatarul C.F.

17. La o dată neprecizată reclamanții au depus o acțiune în restituire la Comisia administrativă de aplicare a Legii nr. 112/1995 (denumită în continuare Comisia administrativă) din București.

18. Prin Decizia administrativă din 22 noiembrie 1999 Comisia administrativă a acordat reclamanților o despăgubire pentru bunul lor.

19. Reclamanții au contestat această decizie în fața Judecătoriei Sectorului 5 București, cu motivarea că ei au solicitat restituirea în natură a imobilului, nu despăgubiri. Ei au solicitat și anularea contractului de vânzare-cumpărare.

În ședința din 28 iunie 2000 reprezentantul Primăriei Municipiului București a ridicat excepția inadmisibilității cererii de anulare a contractului de vânzare-cumpărare.

20. Prin Sentința din 28 iunie 2000 Judecătoria Sectorului 5 București a admis parțial contestația reclamanților. Astfel, ea a dispus anularea Deciziei Comisiei administrative din 22 noiembrie 1999, a admis excepția și a respins ca inadmisibilă cererea de anulare a contractului de vânzare-cumpărare. Instanța a apreciat că titlul de proprietate al statului este nul, întrucât încalcă Constituția și tratatele internaționale în vigoare la data confiscării imobilului. În consecință, ea a apreciat că statul nu are titlu valabil și că nu puteau fi acordate despăgubiri de către Comisia administrativă, deoarece Legea nr. 112/1995 nu privea decât imobilele preluate de stat cu titlu valabil.

21. Primăria Municipiului București a declarat apel împotriva acestei sentințe. Prin Decizia din 27 noiembrie 2000 Tribunalul București a respins apelul ca neîntemeiat.

22. Prin Decizia din 29 martie 2001 Curtea de Apel București a respins pentru același motiv recursul introdus de Primăria Municipiului București.

Astfel, Decizia din 22 noiembrie 1999 a Comisiei administrative a rămas fără efect juridic.

D. Cererea de restituire în temeiul Legii nr. 10/2001

23. Conform informațiilor furnizate de Guvern, la o dată neprecizată reclamanții au introdus o cerere de restituire a bunului la Comisia administrativă pentru aplicarea Legii nr. 10/2001. Conform Guvernului, această cerere nu a fost încă soluționată.

II. Dreptul și practica interne aplicabile

24. Dispozițiile legale și jurisprudența internă pertinente au fost prezentate în Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza *Brumărescu împotriva României* (nr. 32.260/96, paragrafele 31-33, 40-44 CEDO 1999-VII) și în Hotărârea *Surpăceanu împotriva României* (nr. 28.342/95 paragraful 31, nepublicată).

25. Articolul 30 din Legea nr. 58/1974 (Legea privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale) prevede următoarele:

„Art. 30.- Dobândirea terenurilor (...) se poate face numai prin moștenire legală, fiind interzisă înstrăinarea sau dobândirea prin acte juridice a acestor terenuri. În caz de înstrăinare a construcțiilor, terenul aferent acestor construcții trece în proprietatea statului (...).”

26. Dispozițiile pertinente din Decretul nr. 223/1974 privind reglementarea situației unor bunuri prevăd următoarele:

„Art. 1. - În Republica Socialistă România construcțiile și terenurile pot fi deținute în proprietate de către persoanele fizice numai dacă au domiciliul în țară. ”

„Art. 2 - Persoanele care au făcut cerere de plecare definitivă din țară sunt obligate să înstrăineze, până la data plecării, construcțiile aflate în proprietatea lor în Republica Socialistă România. Înstrăinarea se va face către stat (...)

Construcțiile aparținând persoanelor care au plecat în mod fraudulos din țară sau care, fiind plecate în străinătate, nu s-au înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru înapoierea în țară trec fără plată în proprietatea statului (...).”

ÎN DREPT

I. Asupra admisibilității

A. Asupra excepțiilor de incompatibilitate ratione temporis

27. În opinia reclamanților confiscarea apartamentului în temeiul Decretului nr. 223/1974, motivată de emigrarea lor în Austria, le-a afectat libertatea de circulație, prevăzută de art. 2 alin. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, și viața lor privată, în sensul art. 8 alin. 1 din Convenție, întrucât au rămas fără domiciliu în România.

28. În opinia Guvernului faptele de care se plâng reclamanții s-au petrecut în anul 1987, adică înainte de intrarea în vigoare a Convenției pentru România. El arată că aceste fapte nu pot constitui o încălcare continuă a acestor dispoziții ale Convenției, deoarece, pe de o parte, reclamanții au redobândit imobilul în luna iunie 1994, înainte de intrarea în vigoare a Convenției pentru România, iar, pe de altă parte, limitările aduse libertății lor de circulație au luat sfârșit în anul 1990.

29. Reclamanții nu au prezentat observații referitor la acest aspect.

30. Curtea observă că reclamanții se plâng de faptul că această confiscare a condus la încălcarea dreptului lor la libera circulație și la respectarea domiciliului. Ea amintește că România a ratificat Convenția la data de 20 iunie 1994, în timp ce confiscarea a avut loc în anul 1987.

Ca atare, aceste capete de cerere ale reclamanților nu intră în competența *ratione temporis* a Curții (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Opreșcu împotriva României*, Cererea nr. 36.039/97, 14 ianuarie 2003, paragraful 36).

31. În consecință, Curtea admite excepția ridicată de Guvern și respinge această parte a cererii, conform art. 35 alin. 3 și 4 din Convenție.

B. Asupra caracterului în mod vădit neîntemeiat al cererii

32. Curtea constată că restul cererii nu este în mod vădit neîntemeiată, în sensul art. 35 alin. 3 din Convenție. Ea constată, de altfel, că cererea nu prezintă nici un alt motiv de inadmisibilitate. În consecință, ea este declarată admisibilă pentru rest.

II. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 alin. 1 din Convenție

33. Conform susținerilor reclamantilor, decizia C.S.J. a încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție, care prevede că:

Articolul 6

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

34. În memoriul lor, reclamantii arată că refuzul C.S.J. de a recunoaște instanțelor competența de a soluționa o acțiune în revendicare este contrar dreptului de acces la justiție garantat de Constituția României și de Codul civil român. În plus, ei sunt de părere că afirmația Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia reclamantii nu erau proprietarii bunului în litigiu, este în contradicție cu motivul invocat de aceasta pentru admiterea recursului în anulare, și anume lipsa de competență a instanțelor în soluționarea pe fond a cauzei.

35. Guvernul admite că reclamantului i s-a refuzat dreptul de acces la justiție și este de părere că jurisprudența creată ca urmare a cauzei Brumărescu împotriva României, mai sus menționată, este aplicabilă în speță. El adaugă că la momentul actual reclamantii se bucură de acces la justiție.

36. În consecință, Curtea trebuie să verifice dacă Decizia din 1 octombrie 1996 a încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție.

37. Curtea reamintește că în cauza *Brumărescu împotriva României*, anterior citată (paragrafele 61-62), a decis că a existat o încălcare a art. 6 alin. 1 din Convenție, cu motivarea că anularea unei hotărâri judecătorești definitive este contrară principiului securității raporturilor juridice. Ea a mai arătat că refuzul C.S.J. de a recunoaște instanțelor competența de a soluționa litigii privind, ca în cazul de față, o acțiune în revendicare imobiliară, a încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție.

38. Curtea consideră că nu există elemente în speță care să distingă prezenta cauză de cauza *Brumărescu împotriva României*, citată anterior. Prin urmare, Curtea apreciază că aplicând astfel prevederile art. 33 din Codul de procedură civilă, așa cum era redactat la momentul faptelor, C.S.J. a încălcat principiul securității raporturilor juridice și, prin acestea, dreptul reclamantilor la un proces echitabil în sensul art. 6 alin. 1 din Convenție.

39. În plus, excluderea de către C.S.J. a acțiunii în revendicare a reclamantilor din competența instanțelor este în sine contrară dreptului de acces la justiție, garantat de art. 6 alin. 1 din Convenție.

40. În consecință, a existat o încălcare a art. 6 alin. 1 din Convenție sub acest două aspecte.

III. Asupra pretensei încălcări a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție

41. Reclamantii consideră că decizia C.S.J. a adus atingere dreptului la respectarea bunurilor lor, garantat de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, conform căruia:

Articolul 1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

42. Reclamanții consideră că decizia C.S.J., prin care s-a hotărât că imobilul în litigiu aparține statului și prin care s-a anulat Hotărârea definitivă din 18 ianuarie 1994, a constituit o privare de bunul lor, care nu a fost făcută pentru o cauză de utilitate publică.

43. Guvernul recunoaște că sub acest aspect jurisprudența creată ca urmare a cauzei *Brumărescu împotriva României*, citată anterior, este aplicabilă în cazul de față.

44. Curtea reamintește că dreptul de proprietate al reclamanților asupra bunului în litigiu a fost stabilit printr-o hotărâre definitivă și arată că dreptul astfel recunoscut nu avea un caracter revocabil. De altfel, reclamanții s-au putut bucura de bunul lor, în calitate de proprietar legitim, din 17 iunie 1994 până în 1 octombrie 1996 (a se vedea paragrafele 13 și 15 de mai sus).

Reclamanții aveau, deci, un bun, în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție (a se vedea hotărârea *Brumărescu împotriva României*, citată anterior, paragraful 70).

45. Curtea subliniază apoi că decizia C.S.J. a anulat o hotărâre definitivă și a stabilit că statul este proprietarul legitim al bunului. Ea consideră că această situație este, dacă nu identică, cel puțin similară celei a reclamantului din cauza *Brumărescu împotriva României*. Curtea apreciază, deci, că decizia C.S.J. a avut ca efect privarea domnului Ioan Todorescu și a doamnei Letiția Todorescu de bunul lor, în sensul tezei a doua din primul alineat al art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție (a se vedea hotărârea *Brumărescu împotriva României*, citată anterior, paragrafele 73-74). Or, nici o justificare nu a fost furnizată de Guvern pentru situația astfel creată.

În plus, Curtea arată că reclamanții sunt lipsiți de bunul lor de mai bine de 6 ani, fără a fi încasat vreo despăgubire care să reflecte valoarea reală a acestuia, și că eforturile depuse pentru a-și recupera proprietatea au fost până în prezent fără rezultat.

46. În aceste condiții, admitând chiar că s-ar putea demonstra că lipsirea de proprietate a fost justificată de o cauză de interes public, Curtea apreciază că echilibrul dintre interesul general al comunității și necesitatea protejării drepturilor omului a fost rupt și că reclamantul a suportat și încă mai suportă o sarcină specială și exorbitantă.

47. Prin urmare, a existat și continuă să existe o încălcare a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

IV. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

48. Conform prevederilor art. 41 din Convenție:

Articolul 41

În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

A. Prejudiciul material

49. Reclamanții solicită restituirea în natură a bunului litigios (un apartament și 40% din terenul aferent). Ei solicită, de asemenea, 105.000 dolari americani (USD) sau 88.577 euro (EUR) pentru privarea de proprietate care a durat 15 ani (adică chiriile neîncasate), pentru confiscarea bunurilor mobile și pentru prejudiciul moral suferit.

50. În ceea ce privește terenul aferent, Guvernul consideră că în urma încheierii contractului de schimb (a se vedea paragraful 9 de mai sus), în temeiul Legii nr. 58/1974, statul a devenit proprietarul acestuia. Astfel, reclamanții nu aveau decât un drept de folosință în privința terenului.

Referitor la valoarea apartamentului, Guvernul este de părere că suma de 38.633 USD (ca urmare a expertizei furnizate de Guvern în fața Curții) ar putea fi acordată în cazul în care reclamanții nu obțin restituirea bunului. În opinia sa, Convenția nu prevede despăgubiri pentru valoarea de piață integrală a bunului.

În fine, în ceea ce privește cererea referitoare la contravaloarea chiriilor neîncasate, Guvernul face trimitere la cauza *Brumărescu împotriva României*, citată anterior, și arată că încălcarea dreptului de proprietate s-a datorat hotărârii C.S.J., iar nu unui eveniment anterior. Astfel, conform Guvernului, data de la care reclamanții pot solicita despăgubiri pentru chirie este 1 octombrie 1996. În ceea ce privește valoarea despăgubirilor, Guvernul face trimitere la dispozițiile Legii nr. 17/1994 pentru prelungirea sau reînnoirea contractelor de închiriere privind unele suprafețe locative, în vigoare la acea dată. Pentru perioada scursă între anii 1996 și 2002 Guvernul este de părere că valoarea chiriilor este de 2.344 USD sau 1.977 EUR.

Referitor la bunurile mobile confiscate în anul 1987, Guvernul arată că privarea de proprietate se analizează în raport cu decizia C.S.J și nu cu un moment anterior, ca atare nu intră în competența *ratione temporis* a Curții.

51. Curtea este de părere că, în circumstanțele cauzei, restituirea bunului litigios, astfel cum a fost dispusă prin Decizia definitivă a Tribunalului București din 18 ianuarie 1994, i-ar plasa pe reclamanți, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, citat anterior, nu ar fi fost încălcate.

52. În cazul în care restituirea nu are loc, Curtea hotărăște că statul trebuie să plătească reclamantului, cu titlu de prejudiciu material, valoarea actuală a bunului.

53. Luând în considerare informațiile aflate la dispoziția sa cu privire la piața imobiliară locală, Curtea estimează că valoarea actuală a apartamentului este de 50.000 EUR.

54. În ceea ce privește sumele solicitate cu titlu de chirii neîncasate, Curtea nu poate acorda nici o sumă cu acest titlu, având în vedere că ea a dispus, ca reparație, în temeiul art. 41 din Convenție, restituirea bunului, dar ea va putea ține cont de privarea de proprietate suferită de reclamanți cu ocazia acordării de despăgubiri pentru prejudiciul moral (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Popa împotriva României* nr. 31.172/96, paragraful 55).

55. Referitor la daunele pretinse de reclamanți ca urmare a pierderii bunurilor lor mobile ce se aflau în imobil la data confiscării, Curtea observă că nu a fost sesizată cu un asemenea capăt de cerere. Ca atare, Curtea nu poate acorda satisfacție echitabilă sub acest aspect (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Grigore împotriva României* nr. 31.736/96, 11 februarie 2003, paragraful 39).

B. Prejudiciul moral

56. Reclamanții solicită, de asemenea, repararea prejudiciului moral suferit din cauza suferinței provocate de C.S.J., prin privarea de bunul lor a doua oară, după ce reușiseră în anul 1994 să pună capăt încălcării de către autoritățile comuniste a dreptului lor. Așa cum rezultă din observațiile complementare transmise de reclamanți la data de 27 mai 2002, această reparație este inclusă în suma de 105.000 USD solicitată de ei.

57. Guvernul nu a transmis observații sub acest aspect.

58. Curtea consideră că evenimentele în cauză au provocat ingerințe grave în drepturile doamnei Letiția Todorescu și ale domnului Ioan Todorescu la respectarea bunurilor lor, la acces la justiție și la un proces echitabil, pentru care suma de 5.000 EUR, pentru ambii reclamanți, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

C. Majorări de întârziere

59. Curtea consideră adecvată bazarea valorii majorărilor de întârziere pe valoarea dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE:

1. Admite excepțiile *ratione temporis* ale Guvernului, referitoare la capetele de cerere întemeiate pe art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție și pe art. 8 din Convenție, și declară aceste capete de cerere inadmisibile;

2. Declară cererea admisibilă pentru rest;

3. Hotărăște că a existat o încălcare a art. 6 alin. 1 din Convenție din cauza absenței unui proces echitabil;

4. Hotărăște că a existat o încălcare a art. 6 alin. 1 din Convenție din cauza refuzului dreptului de acces la justiție;

5. Hotărăște că a existat o încălcare a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție;

6. Hotărăște că statul pârât trebuie să restituie reclamanților apartamentul litigios, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 alin. 2 din Convenție;

7. Hotărăște că, în cazul în care restituirea nu va avea loc, statul pârât va plăti reclamanților, în același termen de 3 luni, 50.000 EUR pentru prejudiciul material;

8. Hotărăște că statul pârât va plăti reclamanților, în 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, 5.000 EUR pentru prejudiciul moral;

9. Hotărăște că aceste sume urmează să fie plătite în lei, conform ratei de schimb aplicabile la momentul plății;

10. Hotărăște că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele menționate la pct. 7 și 8 vor fi majorate cu o dobândă simplă egală cu facilitatea de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene aplicabile pe parcursul acestei perioade, majorată cu 3 puncte procentuale;

11. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru surplus.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 30 septembrie 2003, în aplicarea art. 77 alin. 2 și 3 din Regulamentul Curții.

T. L. Early,

grețier adjunt

J.-P. Costa,

președinte